

Taalontwikkeling Nederlands van leerlingen evalueren - KIJK VANUIT HET CURRICULUM

Elke leraar evalueert zijn leerlingen om twee redenen: om de leerling feedback te geven om hem vooruit te helpen en het onderwijs aan te passen aan de onderwijsbehoeften.

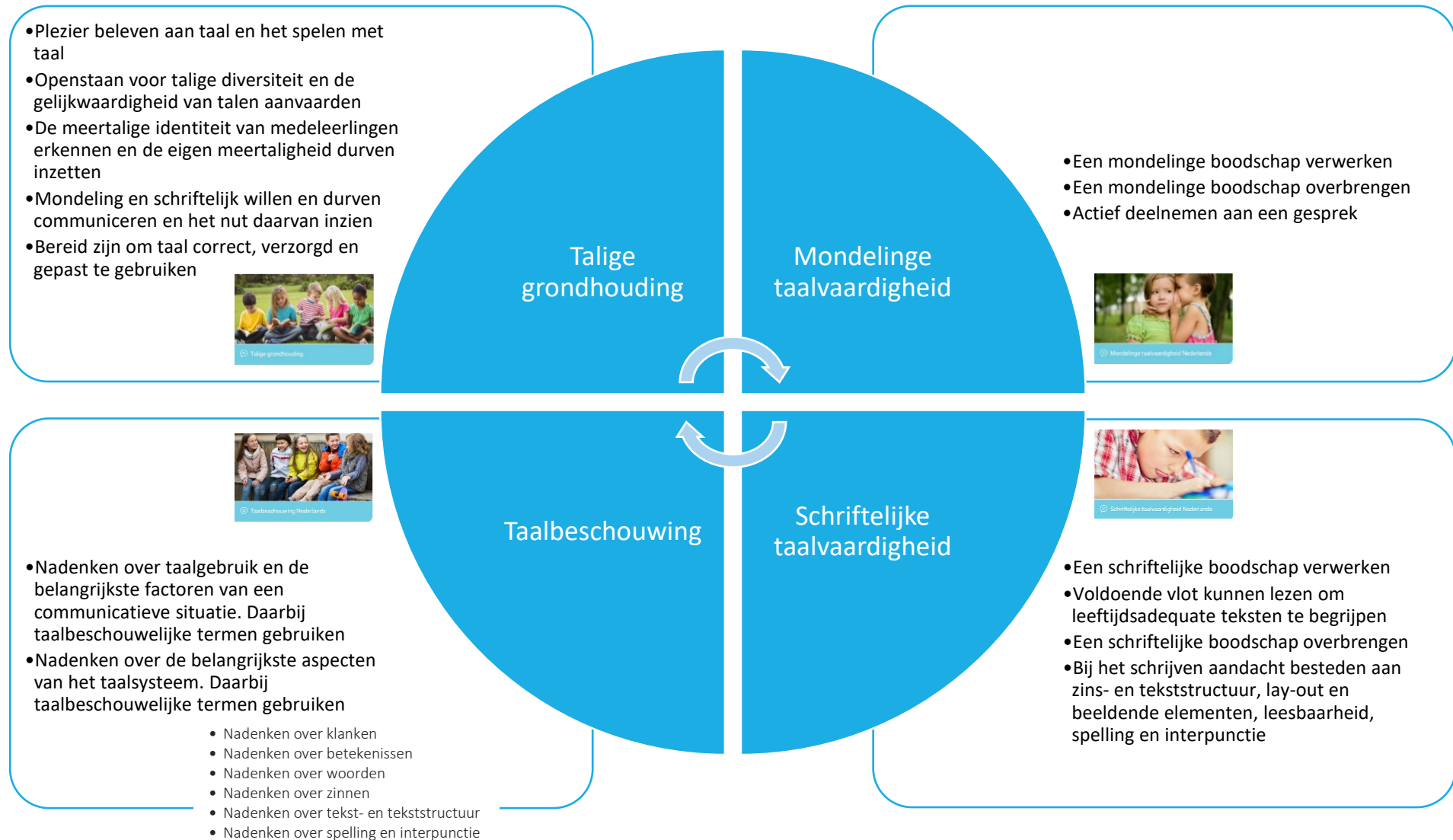
De leerling, de ouders, het schoolteam en alle andere betrokkenen hebben ook recht op een totaalbeeld van de leerling en zijn leren. Het schoolteam, de leraar, schetst dat [brede beeld](#) aan de hand van de tien ontwikkelvelden. Op sommige momenten zoomt het in op specifieke ontwikkelingen en de daarbij horende doelen en leerinhouden. In wat volgt zoomen we in op [de evaluatie van de taalontwikkeling Nederlands](#), als één van de aspecten van de totale ontwikkeling.

In principe vertrekt de evaluatie van de taalontwikkeling Nederlands vanuit de leerling in zijn ontwikkeling ten aanzien van de leeruitkomsten. De leraar maakt daarbij ([zie schema breed evalueren laag 4](#)) een synthese/beeld van de leerling. Hij maakt dat synthesebeeld op basis van alle formatieve, permanente, summatieve evaluaties, aangevuld met gegevens uit genormeerde en gestandaardiseerde toetsen. Het zijn de leeruitkomsten (brede beeldvorming) die richting geven aan de evaluatievormen. Op hun beurt dragen die verschillende dagelijkse evaluaties er in de eerste plaats toe bij dat de leraar het onderwijs bijstuurt en de leerling feedback krijgt. In de tweede plaats geven ze dus de ingrediënten voor de bredere beeldvorming.

We ontwikkelden de volgende ondersteunende vragen om die synthese of brede beeldvorming te maken. Alle evaluatiegegevens staan er ten dienste van. Ze zijn gebaseerd op de ontwikkelthema's, de leeruitkomsten, doelen en leerlijnen uit het leerplan Zin in leren! Zin in leven!. Die doelen vind je nog eens samengevat in de mindmap.

Voor de synthesevragen werken we nadien vanuit drie referentiegroepen. In principe zijn ze op basis van het leerplan aanpasbaar voor elke leeftijdsgroep. We proberen ze waar het kan te ondersteunen met mogelijke evaluatiemiddelen.

Ontwikkelthema's en leeruitkomsten	Uitgangspunten	Beeldvorming
<p>Taalontwikkeling Nederlands Ik verken talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.</p>	<p>In welke mate kan de leerling betekenisvolle situaties aanpakken met zijn taal?</p>	<p>Hoe vlot gaat de leerling om met lees-, schrijf-, spreek- en luistertaken? In welke mate zet de leerling al zijn talige kennis in de klas in, ook uit de moedertaal?</p>
<p>Talige grondhouding Ik sta open voor talen en talige diversiteit. Ik durf en wil me zo goed mogelijk (meer)talig uitdrukken.</p>	<p>In welke mate beleeft de leerling plezier aan taal en talige situaties? In welke mate heeft de leerling respect voor de eigen en andermans taal? In welke mate durft en wil de leerling communiceren? In welke mate past de leerling zijn taal gepast, verzorgd en correct toe?</p>	<p>Is de leerling betrokken/enthousiast tijdens taalactiviteiten? Is de leerling gemotiveerd? Laat de leerling toe dat anderen een andere taal spreken en heeft hij interesse in vreemde talen? Durft de leerling zijn taal gebruiken in allerlei situaties? Is de leerling bereid om zaken aan te passen na feedback?</p>
<p>Mondelinge taalvaardigheid Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate begrijpt de leerling mondelinge instructies, verhalen, informatie via allerlei media? In welke mate kan een leerling een boodschap inhoudelijk en vormelijk overbrengen aan medeleerlingen en leraren? In welke mate neemt de leerling deel aan allerlei gesprekken?</p>	<p>Begrijpt de leerlingen de mondelinge boodschappen tijdens allerlei activiteiten? Wat leer je uit de toetsresultaten en observatiegegevens? Kan de leerling zich in allerlei situaties verstaanbaar uitdrukken wat hij wil, kan, weet...? Is de leerling als luisteraar en spreker actief betrokken in gesprekken tussen leerlingen en met de leraar?</p>
<p>Schriftelijke taalvaardigheid Ik begrijp en breng een schriftelijke boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate kan de leerling informatie in een tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? Hoe vlot kan de leerling lezen? In welke mate kan de leerling een schriftelijke boodschap inhoudelijk en vormelijk correct overbrengen? In welke mate kan de leerling het schrijfproces zelf vorm geven en verzorgen? In welke mate schrijft de leerling spellingcorrect in de formele communicatie?</p>	<p>Begrijpt de leerlingen de gelezen boodschappen tijdens allerlei activiteiten? Wat leer je uit de toetsresultaten en observatiegegevens? Kan de leerling voldoende vlot lezen om wat gelezen is te kunnen begrijpen? Kan de leerling zich in allerlei situaties schriftelijk en leesbaar uitdrukken over wat hij wil, kan, weet...? Kan de leerling de fasen van het schrijfproces onder begeleiding en/of zelfstandig doorlopen? Welke zaken gaan goed en minder goed op spellingvlak tijdens vrij (formeel) schrijven?</p>
<p>Taalbeschouwing Ik denk in of vanuit een betekenisvolle situatie na over taal, over mijn taalgebruik en dat van anderen. Ik pas de inzichten toe in mijn talig handelen.</p>	<p>In welke mate denkt de leerling na over de communicatieve situaties? In welke mate is de leerling in staat correct te verklanken wat hij zegt of schrijft? In welke mate hanteert de leerling de belangrijkste inzichten in het nadenken over woorden en zinnen in zijn taalgebruik? In welke mate beheerst de leerling de nodige grammaticale begrippen? In welke mate beheerst de leerling de woordenschat tijdens de communicatie? In welke mate kent de leerling de Nederlandse spelling op vlak van hoorwoorden, regelwoorden, onthoudwoorden?</p>	<p>Kan de leerling de communicatieve situatie goed inschatten en erover nadenken? Praat de leerling duidelijke verstaanbaar, vloeiend, klankvast, met volume en intonatie? Welke begrippen kent/hanteert de leerling in taalbeschouwelijke oefeningen? Welke taalbeschouwelijke fouten maakt een leerling (nog) in spontaan praten en schrijven? In welke mate kent de leerling veel woorden of gebruikt een gevarieerde woordenschat? Welke spellingcategorieën zijn (niet) beheerst?</p>

Referentieleeftijd 2.5 - 6 jaar

Ontwikkelthema's en leeruitkomsten	Uitgangspunten	Beeldvorming	Evaluatiemiddelen
<p>Taalontwikkeling Nederlands Ik verken talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.</p>	<p>In welke mate kan de leerling betekenisvolle situaties aanpakken met zijn taal?</p>	<p>Kan de leerling (mondelijke of schriftelijke) boodschappen op zijn niveau verwerken of (mondelijke of schriftelijke) boodschappen op zijn niveau overbrengen?</p>	
<p>Talige grondhouding Ik sta open voor talen en talige diversiteit. Ik durf en wil me zo goed mogelijk (meer)talig uitdrukken.</p>	<p>In welke mate beleeft de leerling plezier aan taal en talige situaties? In welke mate heeft de leerling respect voor de eigen en andermans taal? In welke mate durft en wil de leerling communiceren? In welke mate past de leerling zijn taal gepast, verzorgd en correct toe?</p>	<p>Beleeft Is de leerling echt geïnteresseerd in wat andere leerlingen zeggen? Wil en durft de leerling communiceren? En met wie wel/niet? Past de leerling zijn taal aan de situatie aan?</p>	
<p>Mondelinge taalvaardigheid Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate begrijpt de leerling mondelinge instructies, verhalen, informatie via allerlei media? In welke mate kan een leerling een boodschap verstaanbaar overbrengen aan medeleerlingen en leraren? In welke mate neemt de leerling deel aan allerlei gesprekken?</p>	<p>Begrijpt de leerling (meervoudige) instructies, mondelinge boodschappen, korte (open of gesloten) vragen, afspraken, concrete uitleg (met visuele ondersteuning)? Begrijpt de leerling informatie uit eenvoudige verhalen? Kan de leerling zich begrijpelijk, vlot, verstaanbaar uitdrukken? Kan de leerling praten over gebeurtenissen, een eenvoudig verhaal navertellen, antwoorden op vragen, vragen formuleren? Kan de leerling spreken over gevoelens, verlangens, beschrijvingen geven, praten over plannen en taken? Gaat de leerling in interactie met andere leerlingen, met de leraar tijdens spel, in gesprekken? Kan de leerling luisteren naar anderen, tijdens spel, in een gesprek? Kan de leerling zich inleven in rollen, fantaseren?</p>	<p>Kijkwijzer mondelinge taalvaardigheid TOmn1 TOmn2 TOmn3 Taalscreening KOALA</p>

<p>Schriftelijke taalvaardigheid Ik begrijp en breng een schriftelijke boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate kan de leerling informatie in een tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? In welke mate geniet de leerling van 'lezen'? In welke mate kan de leerling een schriftelijke boodschap overbrengen?</p>	<p>Kan de leerling genieten van en luisteren naar voorgelezen teksten en boeken? Heeft de leerling interesse voor boeken en kan de leerling genieten van boeken, boekenhoek, zelfstadijg 'lezen'? Kan de leerling praten en nadenken over voorgelezen teksten en boeken en de hoofgedachte begrijpen? Kan de leerling 'lezen' aan de hand van prenten in prentenboeken? Kan de leerling pictogrammen 'lezen' en begrijpen? In welke mate herkent de leerling letters en maakt ie de koppeling met klanken? Schrijft de leerling vanuit een eigen behoefte en kan ie dat doen via combinaties van beeldende elementen, letterachtige vormen, invented spelling?</p>	<p>Kijkwijzer schriftelijke taalvaardigheid Nederlands G-screen</p> <p>Kijkwijzer klankbewustzijn en alfabetisch principe</p>
<p>Taalbeschouwing Ik denk in of vanuit een betekenisvolle situatie na over taal, over mijn taalgebruik en dat van anderen. Ik pas de inzichten toe in mijn talig handelen.</p>	<p>In welke mate denkt de leerling na over de communicatieve situaties? In welke mate beheerst de leerling de woordenschat tijdens de communicatie? In welke mate is de leerling in staat correct te verklanken wat ie zegt? In welke mate hanteert de leerling een correct grammaticale taal in zijn taalgebruik op zijn niveau?</p>	<p>Past de leerling zich soms aan de situatie aan? Welke woorden(schat) heeft de leerling (niet) in de communicatie? Welke klanken gebruikt de leerling (nog niet) correct? In welke mate herkent of gebruikt de leerling rijm? In welke mate kan de leerling klanken in woorden discrimineren, analyseren, synthetiseren, vervangen? Welke klanken en letters kan de leerling koppelen?</p>	<p>Kijkwijzer klankbewustzijn en alfabetisch principe</p>

Referentieleeftijd 6-9 jaar

Ontwikkelthema's en leeruitkomsten	Uitgangspunten	Beeldvorming	Evaluatiemiddelen
<p>Taalontwikkeling Nederlands Ik verken talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.</p>	<p>In welke mate kan de leerling betekenisvolle situaties aanpakken met zijn taal?</p>	<p>Probeert de leerling alles om de ander te begrijpen of zelf dingen te zeggen of te 'schrijven'?</p>	
<p>Talige grondhouding Ik sta open voor talen en talige diversiteit. Ik durf en wil me zo goed mogelijk (meer)talig uitdrukken.</p>	<p>In welke mate beleeft de leerling plezier aan taal en talige situaties? In welke mate heeft de leerling respect voor de eigen en andermans taal? In welke mate durft en wil de leerling communiceren? In welke mate past de leerling zijn taal gepast, verzorgd en correct toe?</p>	<p>Is de leerling betrokken/enthousiast tijdens taalactiviteiten? Is de leerling gemotiveerd? Is de leerling echt geïnteresseerd in wat andere leerlingen zeggen? Heeft de leerling respect voor eigen en andermans taalgebruik, onafgezien van de taal die gebruikt wordt? Wil en durft de leerling communiceren? En met wie wel/niet? Past de leerling zijn taal aan de situatie aan als de leraar hem daarin ondersteunt?</p>	<p>Kijkwijzer meertaligheid Kijkwijzer leesmotivatie Kijkwijzer gesprekken voeren</p>
<p>Mondelinge taalvaardigheid Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate begrijpt de leerling mondelinge instructies, verhalen, informatie via allerlei media? In welke mate kan een leerling een boodschap inhoudelijk en vormelijk overbrengen aan medeleerlingen en leraren? In welke mate neemt de leerling deel aan allerlei gesprekken?</p>	<p>Begrijpt de leerling meervoudige instructies, mondelinge boodschappen, open en gesloten vragen, uitzeezettingen uit verschillende media? Begrijpt de leerling informatie uit eenvoudige verhalen, de bedoeling en de verhaallijnen? Kan de leerling de luister- en leesstrategieën inzetten met hulp van de leraar? Kan de leerling zich begrijpelijk, vlot, verstaanbaar uitdrukken met op zijn niveau gepaste woordkeuze en correcte zinsbouw? Kan de leerling complexere, abstractere boodschappen overbrengen, over de leefwereld, de omgeving, schoolse en zakelijke onderwerpen? Kan de leerling spreken over gevoelens, verlangens, beschrijvingen geven, samenvatten, grote lijnen in een gesprek navertellen, verhalen (na)vertellen? Gaat de leerling in interactie met andere leerlingen, met de leraar tijdens werkvormen, in gesprekken? Kan de leerling actief luisteren (doorvragen, gepast reageren, naar een mening vragen...) naar anderen tijdens werkvormen, in een gesprek? Kan de leerling zich inleven in rollen, fantaseren?</p>	<p>Kijkwijzer luisteren en spreken Methodegebonden spreek- en luistertoetsen LVS zoals MILOS, VLOT-toets Audiovisuele opnames Taalscreening SALTO Kijkwijzer samenwerken Kijkwijzer gesprekken voeren</p>

<p>Schriftelijke taalvaardigheid Ik begrijp en breng een schriftelijke boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate kan de leerling informatie in een tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? Hoe vlot kan de leerling lezen? In welke mate kan de leerling een schriftelijke boodschap inhoudelijk en vormelijk correct overbrengen? In welke mate kan de leerling het schrijfproces zelf vorm geven en verzorgen? In welke mate schrijft de leerling spellingcorrect in de formele communicatie?</p>	<p>Kan de leerling genieten van en luisteren naar voorgelezen teksten en boeken? Heeft de leerling interesse voor boeken en kan de leerling genieten van boeken, boekenhoek, zelfstandig of vrij 'lezen'? Kan de leerling praten en nadenken over (voor)gelezen teksten en boeken en de hoofgedachte begrijpen? Kan de leerling vlot teksten lezen op zijn niveau? Kan de leerling de gelezen teksten begrijpen en de informatie in de tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? Kan de leerling zich in allerlei situaties schriftelijk en leesbaar uitdrukken over wat hij wil, kan, weet...? Kan de leerling informatie overzichtelijk neerschrijven, een verslag schrijven...? Schrijft de leerling met hulp van de leraar in afgebakende zinnen, duidelijke chronologie, relatie tussen beeld en tekst, met minder spreektaal? Kan de leerling de fasen van het schrijfproces met hulp van de leraar doorlopen? Welke zaken gaan goed en minder goed op spellingvlak tijdens vrij (formeel) schrijven?</p>	<p>Kijkwijzer leesmotivatie en leesinteresse Gesprek over leesstrategieën Evaluatietechnieken begrijpend lezen Leesgesprek Kijkwijzer voldoende vlot lezen</p> <p>Kijkwijzers schrijven Portfolio schrijven</p> <p>Methodegebonden toetsen lezen en schrijven LVS-toetsen zoals CSBO, AVI, VLOT-toetsen...</p>
<p>Taalbeschouwing Ik denk in of vanuit een betekenisvolle situatie na over taal, over mijn taalgebruik en dat van anderen. Ik pas de inzichten toe in mijn talig handelen.</p>	<p>In welke mate denkt de leerling na over de communicatieve situaties? In welke mate beheerst de leerling de woordenschat tijdens de communicatie? In welke mate is de leerling in staat correct te verklanken wat ie zegt? In welke mate hanteert de leerling een correct grammaticale taal in zijn taalgebruik op zijn niveau?</p>	<p>Kan de leerling met behulp van de leraar de communicatieve situatie goed inschatten en erover nadenken? In welke mate kent de leerling veel woorden of gebruikt een gevarieerde woordenschat? Welke spellingcategorieën zijn (niet) beheerst? Welke klanken gebruikt/herkent de leerling (nog niet) correct? Welke klanken en letters kan de leerling koppelen? Welke taalsystematische fouten maakt een leerling (nog) in spontaan praten en schrijven? Welke begrippen kent/hanteert de leerling in taalbeschouwelijke oefeningen?</p>	<p>Communicatieschema Methodegebonden toetsen: taalsysteem, woordenschat, spelling... Observatie tijdens mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid LVS zoals CSBO, dia-taal...</p>

Ontwikkelthema's en leeruitkomsten	Uitgangspunten	Beeldvorming	Evaluatiemiddelen
<p>Taalontwikkeling Nederlands Ik verken talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.</p>	<p>In welke mate kan de leerling betekenisvolle situaties aanpakken met zijn taal?</p>	<p>Probeert de leerling alles om de ander te begrijpen of zelf dingen te zeggen of te 'schrijven' en in welke mate doet ie dat gepast, verzorgd en correct?</p>	<p>Kijkwijzer communicatiemodel</p>
<p>Talige grondhouding Ik sta open voor talen en talige diversiteit. Ik durf en wil me zo goed mogelijk (meer)talig uitdrukken.</p>	<p>In welke mate beleeft de leerling plezier aan taal en talige situaties? In welke mate heeft de leerling respect voor de eigen en andermans taal? In welke mate durft en wil de leerling communiceren? In welke mate past de leerling zijn taal gepast, verzorgd en correct toe?</p>	<p>Is de leerling betrokken/enthousiast tijdens taalactiviteiten? Waarvoor is de leerling (niet) gemotiveerd? Is de leerling echt geïnteresseerd in wat andere leerlingen zeggen? Heeft de leerling respect voor eigen en andermans taalgebruik, onafgezien van de taal die gebruikt wordt? Wil en durft de leerling communiceren? En met wie wel/niet? Past de leerling zijn taal aan de situatie aan als de leraar hem daarin ondersteunt? Probeert de leerling zijn taal correct, gepast en verzorgd te gebruiken?</p>	<p>Kijkwijzer meertaligheid Kijkwijzer leesmotivatie Kijkwijzer gesprekken voeren</p>
<p>Mondelinge taalvaardigheid Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate begrijpt de leerling mondelinge instructies, verhalen, informatie via allerlei media? In welke mate kan een leerling een boodschap inhoudelijk en vormelijk overbrengen aan medeleerlingen en leraren? In welke mate neemt de leerling deel aan allerlei gesprekken?</p>	<p>Begrijpt de leerling meervoudige instructies, mondelinge boodschappen, open en gesloten vragen, uitzeezettingen uit verschillende media? Begrijpt de leerling informatie uit verhalen, de bedoeling en de verhaallijnen? Kan de leerling de luister- en leesstrategieën steeds zelfstandiger inzetten? Kan de leerling zich begrijpelijk, vlot, verstaanbaar uitdrukken met op zijn niveau gepaste woordkeuze, correcte zinsbouw, inhoudelijke samenhang, met aandacht voor niet-talige elementen en spreektechnische elementen? Kan de leerling complexere, abstractere boodschappen overbrengen, over de leefwereld, de omgeving, schoolse en zakelijke onderwerpen? Kan de leerling spreken over gevoelens, verlangens, beschrijvingen geven, samenvatten, grote lijnen in een gesprek navertellen, verhalen (na)vertellen? Gaat de leerling in interactie met andere leerlingen, met de leraar tijdens werkvormen, in gesprekken? Kan de leerling actief luisteren (doorvragen, gepast reageren, naar een mening vragen...) naar anderen tijdens werkvormen, in een gesprek? Kan de leerling zich inleven in rollen, fantaseren?</p>	<p>Kijkwijzer luisteren en spreken Methodegebonden spreek- en luistertoetsen LVS zoals MILOS, VLOT-toets Audiovisuele opnames Taalscreening SALTO Kijkwijzer samenwerken Kijkwijzer gesprekken voeren</p>

<p>Schriftelijke taalvaardigheid Ik begrijp en breng een schriftelijke boodschap over in betekenisvolle situaties.</p>	<p>In welke mate kan de leerling informatie in een tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? Hoe vlot kan de leerling lezen? In welke mate kan de leerling een schriftelijke boodschap inhoudelijk en vormelijk correct overbrengen? In welke mate kan de leerling het schrijfproces zelf vorm geven en verzorgen? In welke mate schrijft de leerling spellingcorrect in de formele communicatie?</p>	<p>Kan de leerling genieten van en luisteren naar voorgelezen teksten en boeken? Heeft de leerling interesse voor boeken en kan de leerling genieten van boeken, boekenhoek, zelfstandig of vrij 'lezen'? Kan de leerling praten en nadenken over (voor)gelezen teksten en boeken en de hoofgedachte begrijpen? Kan de leerling vlot teksten lezen op zijn niveau? Kan de leerling de gelezen teksten begrijpen en de informatie in de tekst selecteren, ordenen, samenvatten, beoordelen? Kan de leerling zich in allerlei situaties schriftelijk en begrijpelijk uitdrukken over wat hij wil, kan, weet...? Kan de leerling informatie overzichtelijk neerschrijven, een verslag schrijven...? Schrijft de leerling met hulp van de leraar in afgebakende zinnen, duidelijke chronologie, relatie tussen beeld en tekst, met aandacht voor de schrijftaal? Kan de leerling de fasen van het schrijfproces steeds zelfstandiger doorlopen? In welke mate heeft de leerling aandacht voor leesbaarheid, lay-out, spelling en interpunctie? Welke zaken gaan goed en minder goed op spellingvlak tijdens vrij (formeel) schrijven?</p>	<p>Kijkwijzer leesmotivatie en leesinteresse Gesprek over leesstrategieën Nadenken over gebruikte leesstrategieën Evaluatietechnieken begrijpend lezen Leesgesprek Kijkwijzer voldoende vlot lezen</p> <p>Kijkwijzers schrijven Portfolio schrijven</p> <p>Methodegebonden toetsen lezen en schrijven LVS-toetsen zoals CSBO, AVI, VLOT-toetsen...</p>
<p>Taalbeschouwing Ik denk in of vanuit een betekenisvolle situatie na over taal, over mijn taalgebruik en dat van anderen. Ik pas de inzichten toe in mijn talig handelen.</p>	<p>In welke mate denkt de leerling na over de communicatieve situaties? In welke mate beheerst de leerling de woordenschat tijdens de communicatie? In welke mate is de leerling in staat correct te verklanken wat ie zegt? In welke mate hanteert de leerling een correct grammaticale taal in zijn taalgebruik op zijn niveau?</p>	<p>Kan de leerling met behulp van de leraar de communicatieve situatie goed inschatten en erover nadenken? In welke mate kent de leerling veel woorden of gebruikt een gevarieerde woordenschat? Welke spellingcategorieën zijn (niet) beheerst? Welke klanken gebruikt/herkent de leerling (nog niet) correct? Welke klanken en letters kan de leerling koppelen? Welke taalsystematische fouten maakt een leerling (nog) in spontaan praten en schrijven? Welke begrippen kent/hanteert de leerling in taalbeschouwelijke oefeningen?</p>	<p>Communicatieschema Methodegebonden toetsen: taalsysteem, woordenschat, spelling... Observatie tijdens mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid LVS zoals CSBO, dia-taal...</p>

